

Dósa Elek Jogelméleti- és Jogtörténeti Kutatóműhely

2016/2017. tanévi beszámolója

A tanszék főállású oktatóinak számbavétele, majd az oktatók névsor szerinti publikációs tevékenységének felsorolása:

- Tóth J. Zoltán
- Stipta István
- Birher Nándor
- Bónis Péter
- Frey Dóra
- Nagy Péter

1. Dr. Tóth J. Zoltán publikációs tevékenysége

Magyar nyelven megjelent publikációk

- Kovács Endre Miklós – Szilvássy György Péter – Tóth J. Zoltán (2016): Jogszabály-szerkesztési gyakorlatok, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 131 p.
- Tóth J. Zoltán (2016): A dogmatikai és a jogirodalmi értelmezés a magyar felsőbb bírósági gyakorlatban. In: Bódig Mátyás – Zódi Zsolt: A jogtudomány helye, szerepe és haszna. Tudománytörténeti és tudományelméleti írások, Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézete – Opten Informatikai Kft., Budapest, pp. 221-238.
- Tóth J. Zoltán (2016): A jogi hermeneutika gyakorlata Magyarországon: az írott jogi normaszövegek értelmezésének módszerei a magyar felsőbb bírósági jogesetek tükrében. In: Fekete Balázs – H. Szilágyi István – Kiss Anna – Zódi Zsolt (szerk.): Iustitia körülnéz. Tanulmányok a „jog és irodalom” köréből, Szent István Társulat, Budapest, pp. 179-201.
- Tóth J. Zoltán (2016): A rágalmozás és becsületsértés a jogfilozófiai és jogbölcseleti gondolkodásban. In: Koltay András – Török Bernát (szerk.): Sajtószabadság és médiajog a 21. század elején 3., Wolters Kluwer, Budapest, pp. 515-580.
- Tóth J. Zoltán (2016): A lelkiismereti és vallásszabadság az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatában. In: Köbel Szilvia (szerk.): Az állami és a felekezeti egyházjog alapjai, Patrocinium Kiadó, Budapest, pp. 242-257.
- Tóth J. Zoltán (2016): Az Alkotmánybíróság vallásszabadsággal és vallási közösségekkel kapcsolatos gyakorlata. In: Köbel Szilvia (szerk.): Az állami és a felekezeti egyházjog alapjai, Patrocinium Kiadó, Budapest, pp. 214-241.

- Tóth J. Zoltán (2016): Jogalkotás, jogalkalmazás és alkotmánybíráskodás – az igazságosság érvényesülése és érvényesíthetősége a magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában. In: Etikus közgazdasági gondolkodás és versenyképesség, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, pp. 196-202.
- Tóth J. Zoltán (2017): A büntetőjogi rágalmozás és becsületsértés. A defamatorikus bűncselekmények elméleti és gyakorlati megítélése a véleménynyilvánítási szabadság és az emberi méltósághoz való jog kontextusában, Médiatudományi Intézet, Budapest, 272 p.
- Balogh Judit – Koncz Ibolya Katalin – Szabó István – Tóth J. Zoltán (2017): 65. Studia in honorem István Stipta. De iuris peritorum meritis 10., Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 490 p.
- Tóth J. Zoltán (2017): A büntetőjogi rágalmozás és becsületsértés magyarországi szabályozása 1880–1979 között. In: Balogh Judit – Koncz Ibolya Katalin – Szabó István – Tóth J. Zoltán (szerk.): 65. Studia in honorem István Stipta. De iuris peritorum meritis 10., Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 490 p.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

- Tóth J. Zoltán (2016): 100 éves a magyar iszlámtörvény 1916-2016 című konferencia levezető elnöke, Magyarországi Református Egyház Zsinati Tanácssterem, Budapest, 2016. november 22.
- Tóth J. Zoltán (2016): Nagy Zsolt: Jogszociológia irányvonalak, könyv bemutatása, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged, 2016. november 25.
- Tóth J. Zoltán (2017): A rögtönbíráskodás története Magyarországon a XIX-XX. században, előadás, A különleges jogrend című konferencia, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar, Budapest, 2017. április 21.
- Tóth J. Zoltán (2017): Jogalkotás és jogalkalmazás a XXI. század Európájában című Országos Doktorandusz Konferencia, Jogelméleti és jogtörténeti szekció, szekcióelnök, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2017. március 17.

Idegen nyelven megjelent publikációk

- Tóth, J. Zoltán (2016): The Right to Life and Human Dignity in Hungary Concerning the Issue of Capital Punishment. In: Constitutional Values in Contemporary Legal Space I. (Collection of Research Papers in Conjunction with the 6th International Scientific Conference of the Faculty of Law of the University of Latvia, 16–17 November, 2016), University of Latvia Press, University of Latvia (Latvijas Universitate), Riga, pp. 520-531.
- Tóth, J. Zoltán (2016): Legislation, Judicature and Constitutional Judicial Review: The Enforcement of Substantive Justice in the Practice of the Constitutional Court of Hungary. In: Ethical Economic Thinking and Competitiveness. International Conference on ‘Ethical Economical Thinking and Competitiveness’. 15-16 October,

2015., Károli Gáspár University of the Reformed Church in Hungary, Budapest, pp. 118-124.

- Tóth, J. Zoltán (2016): The Methods of Statutory Interpretation in the Practice of the High Courts of Hungary, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio M Balcaniensis et Carpathiensis*, Lublin – Polonia, 2016., Vol. 1., pp. 173-201.

Idegen nyelvű konferencia részvételek:

- Tóth, J. Zoltán (2016): The Right to Life and Human Dignity – with Special Regard to the Legal Debates in Hungary, in a European Context). The 6th International Scientific Conference of the Faculty of Law of the University of Latvia titled “Constitutional Values in Contemporary Legal Space”. Section “Interaction between International Law and Constitutional Values I” (Auditorium 30, 2016. november 17.), University of Latvia (Latvijas Universitāte), Riga, 2016. november 16-17.

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Magyar Kriminológiai Társaság, tag
- Magyar Tudományos Akadémia, köztestületi tag
- Magyar Jog- és Államtudományi Társaság, alelnök
- Magyar Alkotmányjogászok Egyesülete, tag

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

- De iurisprudentia et iure publico – Jog- és politikatudományi folyóirat, szerkesztő
- Jogelméleti Szemle, szerkesztő
- Ügyészek Lapja, a Jogi Lektorai Bizottság tagja (alkotmányjogi területen)
- Glossa Iuridica, szerkesztőbizottsági tag

2. Prof. Dr. Stipta István publikációs tevékenysége

Magyar nyelven megjelent publikációk

- Stipta István (2016): Izsák Lajos köszöntése: Könyvbírálat a „Rendszerváltások kortársa és kutatója” című tanulmánygyűjteményről, *Jogtörténeti Szemle*, 2015., 4. szám, pp. 65-66.
- Stipta István (2016): Az első magyar kartelltvény (1931. évi XX. tc.) dogmatikai jellemzői, *FORUM: ACTA JURIDICA ET POLITICA*, 2015., 1. szám, pp. 115-131.
- Stipta István (2016): A jogi kultúrtörténet Magyarországon. In: Béli Gábor (szerk.): *UT JURIS ORDO EXIGIT: Ünnepi tanulmányok Kajtár István 65. születésnapja tiszteletére*, IDResearch Kft.– Publikon, Pécs, pp. 305-312.
- Stipta István (2016): Tudományos viták a hazai pénzügyi közigazgatási bíráskodásról 1870 és 1883 között. In: Gellén Klára (szerk.) *Lege et Fide: Ünnepi tanulmányok Szabó Imre 65. születésnapjára*, Iurisperitus Bt., Szeged, pp. 555-561.

- Stipta István (2016): Faluhelyi Ferenc és a Páneurópa-mozgalom. In: Koller Boglárka (szerk.): Magyarország Európában, Európa a világban: Tanulmánykötet Gazdag Ferenc 70. születésnapjára, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, pp. 233-244.
- Stipta István (2016): A közigazgatási bíráskodás történeti modelljei, Jogtörténeti Szemle, 2015., 3. szám, pp. 40-45.
- Stipta István (2016): Adalék a Horthy-korszak szociális igazgatásának történetéhez: az Egri Norma. In: Hajdú József (szerk.): Ünnepi kötet Dr. Czúcz Ottó egyetemi tanár 70. születésnapjára, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged, pp. 599-606.
- Stipta István (2016): Új irányok a hazai Werbőczy-kutatásban, Jogtörténeti Szemle, 2014., 4. szám – 2015., 1. szám, pp. 119-125.
- Stipta István (2016): A gazdasági versenyt szabályozó megállapodásokról szóló 1931. évi XX. tc. hazai előzménye, Versenytükör: A Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központjának lapja, 2016., Különszám II., pp. 53-63.
- Stipta István (2016): Recenzió Püski Levente: A Horthy-korszak parlamentje. A Magyar országgyűlések története I. című könyvéről, Parlamenti Szemle, 2016., 1. szám, pp. 151-155.
- Stipta István (2016): Egyértelmű modellkapcsolatok?: A közigazgatási bíráskodás európai változataihoz, Közjogi Szemle. 2016., 4. szám, pp. 10-15.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

- Stipta István (2016): Ráth György, előadás, Bírósi történelem és hagyományápolás című konferencia, Magyar Igazságügyi Akadémia, Budapest, 2016. szeptember 16.
- Stipta István (2016): Egyértelmű modellkapcsolatok? Történeti összefüggések, előadás, MTA ÁJB Közjogi Albizottsága által szervezett A közigazgatási bíráskodás joga című konferencia, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 2016. szeptember 22.
- Stipta István (2016): Jelenkori jogtörténet-tudomány, előadás, MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztály Állam-és Jogtudományi Bizottság Jogtörténeti Albizottsága tudományos ülése, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 2016. november 17.
- Stipta István (2016): Az iszlám vallás hazai elismeréséről szóló 1916. évi XVII. tc. létrejötte és jogdogmatikai elemzése, előadás, 100 éves a magyar iszlámtörvény 1916-2016“ című tudományos konferencia, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest, 2016. november 22.
- Stipta István (2016): Bírósi történet a jogtudomány tükrében, előadás, Országos Bírósi Hivatal által szervezett „A magyar bírósi szervezet története“ című tudományos konferencia, Néprajzi Múzeum, Budapest, 2016. december 15.
- Stipta István (2017): A közös elvek szerint kezelt ügyek és a közigazgatási bíráskodás, előadás, MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztály Állam-és Jogtudományi Bizottság Jogtörténeti Albizottságának a „Kettős Monarcia“ című jubileumi ülése, Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 2017. március 24.

Idegen nyelven megjelent publikációk

Idegen nyelvű konferencia részvételek

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- OTKA Állam- és Jogtudomány- Politikatudomány zsűri tag
- MTA, köztestületi tag
- MTA Állam- és Jogtudományi Bizottság, választott tag
- MAB Társadalomtudományi Bizottság, tag
- Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület, elnökségi tag
- Debreceni Egyetem Társadalomtudományi Doktori Tanács, külső tag
- The European Society for History of Law, tag
- International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions, tag

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

- Jogtörténeti Szemle
- Miskolci Jogi Szemle

3. Dr. Birher Nándor publikációs tevékenysége

Magyar nyelven megjelent publikációk

- Birher Nándor (2016): A monográfia egyháztörténeti szerepe. In: Bertalan Péter: Az Opus Deitől a Provida Materig – Állambiztonsági hálózatok és egyházi kisközösségek, l'Harmattan, Budapest, pp. 9-10.
- Birher Nándor (2016): Katolikus egyházjog. In: Köbel Szilvia (szerk.): Az állami és felekezeti egyházjog alapjai, Patrocinium, Budapest, pp. 352-401.
- Birher Nándor (2016): Társadalom és kapcsolatok. In: Garaczi Imre (szerk.): A fenntarthatóság perspektívái a Kárpát-medencében, pp. 215-223.
- Birher Nándor (2016): Előszó. In: Benczéné Fekete Andrea: Tudás-, tehetség- és tanulólálózatok új dimenziói
- Birher Nándor (2017): A jogász küldetése. In: Balogh Judit – Koncz Ibolya Katalin – Szabó István – Tóth J. Zoltán (szerk.): 65. Studia in honorem István Stipta, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, pp. 54-68.
- Birher Nándor (2017): A béke gondolata Ábrahám örököseinél, Konferencia helye, ideje: Szeged, 2016. október 14-15., META-95 BT, [s.l.], 126 p.
- Birher Nándor (2017): Mérések, STUDIA WESPRIMIENSIA: Tanulmányok a teológia és a szociális munka területeiről: A veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola folyóirata, 2017., I-II. szám, pp. 21-25.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

Idegen nyelven megjelent publikációk

- Birher Nándor (2016): Die Struktur der Botschaft. In *Nyelv, kultúra, identitás*, L'Harmattan, Budapest, pp. 429-443.

Idegen nyelvű konferencia részvételek

- Birher Nándor (2016): Caritaswissenschaft in Mitteleuropa, Veszprém, Szeged, Olmütz. 2016.

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

4. Dr. Bónis Péter publikációs tevékenysége

Magyar nyelvű publikációk

- Bónis Péter (2016): Henricus de Segusio (Hostiensis) középkori glosszator műveinek jogtörténeti jelentősége és azok magyarországi használata. In: *Iura*, 2016., 1. szám, pp. 25-30.
- Bónis Péter (2016): Bartholomaeus Brixiensis középkori glosszator műveinek jogtörténeti jelentősége és azok magyarországi használata. In: *Miskolci Jogi Szemle*, 2016., 1. szám, pp. 5-14.
- Bónis Péter (2016): A clausula 'rebus sic stantibus' glosszatori eredetéről. In: *Jogelméleti Szemle*, 2016., 1. szám, pp. 32-36.
- Bónis Péter (2016): Paulus Hungarus, a magyar glosszator, *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica*, 2016., pp. 7-15.
- Bónis Péter (2017): A magyar zálogjogi rendszer történeti elemei. In: *Studia in honorem István Stipta. Tanulmányok Stipta István 65. születése napjára*, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, pp. 80-96.
- Bónis Péter: A glossza és a glossza-apparátus mint jogforrás. In: *Ünnepi tanulmánykötet a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Jogtörténeti Intézete szervezésében* (végleges címe még nem ismert)
- Bónis Péter: A jogtudósok szerepe a jog alakításában. In: *Iustum Aequum Salutare* (megj. alatt.)

Magyar nyelvű konferencia részvételek

Idegen nyelven megjelent publikációk

- Bónis Péter (2016): Bona fides. A new legal concept of twelfth century legal scholarship, *Journal of European History of Law*, 2016., No. 2.. pp. 97-101.

- Bónis Péter: Das Tripartitum von Stephan Werbőczy und das europäische. Ius commune mit besonderer Rücksicht auf die Notwehr (leadva)

Idegen nyelvű konferencia részvételek

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

5. dr. Frey Dóra publikációs tevékenysége

Magyar nyelven megjelent publikációk

- Frey Dóra (2017): Öröklési jog és családstruktúra. A hidasi haranglopás kapcsán fellángoló egyke vita jog- és társadalomtörténeti vonatkozásai. In: Balogh Judit – Koncz Ibolya Katalin – Szabó István – Tóth J. Zoltán (szerk.): 65 Studia in honorem István Stipta, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, pp. 111-125.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

Idegen nyelven megjelent publikációk

Idegen nyelvű konferencia részvételek

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Tárkány-Szűcs Ernő Jogi Néprajzi és Jogi Kultúrtörténeti Kutatócsoport
- Association of Young Legal Historians
- Egged Antal Tolna Megyei Honismereti Egyesület

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

6. dr. Nagy Péter publikációs tevékenysége

Magyar nyelven megjelent publikációk

- Nagy Péter (2017): A tudományos jogszabálygyűjtemények történetéhez: Corpus statutorum Hungariae municipalium. In: Balogh Judit – Koncz Ibolya Katalin – Szabó István – Tóth J. Zoltán (szerk.): 65. Studia in honorem István Stipta, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, pp. 296–304.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

- Nagy Péter (2016): Hagyományápolás a XXI. századi bírósági szervezetben, előadás, Magyar Igazságügyi Akadémia, Budapest, 2016. szeptember 16.
- Nagy Péter (2016): Erdély jogtörténete és az iszlám vallás, előadás, MRE székház, 2016. november 22.
- Nagy Péter (2016): A magyar bíróság-történet szakirodalma, előadás, Néprajzi Múzeum, Budapest, 2016. december 15.

Idegen nyelven megjelent publikációk

Idegen nyelvű konferencia részvételek

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

A tanszék nemzetközi kapcsolatai

1. Kassai jogi kar jogtörténeti tanszék: együttműködés kutatásokban, közös kutatási projekt kidolgozása a NKE pályázatán.

TDK tevékenység bemutatása

2016 őszen TDK-ülésre nem került sor.

2017. március 8. Jogtörténeti Tudományos Diákkör alakulóülése. Hét megjelent hallgatóval egy beszélgetésre került sor az általuk választott kutatási témákról, a tudományos kutatás alapjairól, a speciális jogtörténeti aspektusokról.

2017. március 24-én a Jogtörténeti Tudományos Diákkör látogatást tett A kettős monarchia című konferencián, mely az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának és az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Állam- és Jogtudományi Bizottság Jogtörténeti Albizottságának szervezésében a Magyar Tudományos Akadémia Székházának Kistermében került megrendezésre.

2017. május 16-án a Jogtörténeti TDK ülésén a tagok Stipta professzor úrnak számoltak be munkájukról, és beszéltek meg a további teendőket.

2017. március 8-án Jogbölcseleti TD-ülés keretében próbaelőadásokat tartott Ouk Varinic, aki az Állam- és Jogbölcseleti Szekcióban szerepelt a 2017. tavaszi OTDK-n, valamint azon demonstrátorik, akik ezen OTDK-n opponenciát vállaltak.

2017. április 27-én a Jogtörténeti, illetve a Jogelméleti OTDK keretében Tóth J. Zoltán tartott előadást A statáriumra vonatkozó szabályozás története Magyarországon címmel.

Az OTDK-n Ouk Varinic hallgató (konzulens Tóth J. Zoltán) és Rácz Márk (konzulens Birher Nándor) vett részt tanszéki felkészítés keretében.

Tehetséggondozási tevékenység bemutatása

A 2017. évi, Miskolcon rendezendő OTDK Állam- és Jogtudományi Tagozatának Jog- és Állambölcseleti szekciójában indul Ouk Varinic IV. éves joghallgató, akinek „Az Alkotmánybíróság dogmatikai elhelyezkedésének dilemmái a hatalmi ágak rendszerében. Negatív bírói hatalom az Alkotmánybíróság?” című dolgozata sikeresen szerepelt a kari válogatón. (Konzulens: Tóth J. Zoltán)

Az Igazságügyi Minisztérium kutatástámogatási programja keretében Tóth J. Zoltán és Ouk Varinic joghallgató közös kutatást folytat Az alkotmánybíráskodás viszonya a népszuverenitás eszméjéhez címmel, melynek eredményét egy-egy tanulmány formájában 2017 tavaszán jelentetik meg.

Stipta István Nagy Péter tanársegéd, PhD-hallgató témavezetője; Tóth J. Zoltán pedig Szakács Veronika PhD-hallgató témavezetője.

II. félévben az OTDK-n Ouk Varinic hallgató (konzulens Tóth J. Zoltán) és Rácz Márk (konzulens Birher Nándor) vett részt tanszéki felkészítés keretében.

Befejeződött „A jogászképzés színvonalát emelő programok” pályázat, 2016/2017, mely az Igazságügyi Minisztérium támogatásával valósult meg. Ezen Tóth J. Zoltán és Ouk Varinic egy közös kutatás keretében egy részben államelméleti, részben alkotmányjogi/alkotmányelméleti kérdéskör közös, oktató és hallgató együttműködésén alapuló feldolgozását vállalta. E kérdéskörök feldolgozása – az eredeti vállalásnak megfelelően – közös konzultáció, de részben önálló kutatás eredményeként, két külön tanulmányban történt meg. Oktatói részről A népszuverenitás és az alkotmánybíráskodás viszonya a hatalommegosztás szempontjából címmel készült egy 72 oldalas, 313 ezer leütés terjedelmű tanulmány; míg hallgatói részről Az alkotmánybíráskodás viszonya a népszuverenitás eszméjéhez címmel készült hasonló tárgykörben egy 73 oldalas, 169 ezer leütéses tanulmány. A két tanulmány kötetben való megjelenését tervezzük.

Kutatóműhely tevékenysége

A Kutatóműhely vezetője:

Dr. Tóth J. Zoltán egyetemi docens

A Kutatóműhely tagjai:

Prof. Dr. Stipta István egyetemi tanár
Dr. Bónis Péter egyetemi docens
Dr. Birher Nándor egyetemi docens
dr. Frey Dóra egyetemi tanársegéd
dr. Nagy Péter egyetemi tanársegéd

Kutatóasszisztensek:
Bek Gergő Krisztián
Ouk Varinic
Farkas Ágnes Olga

A kutatóműhely tagjai a fent közölt publikációkat jelentették meg. Par excellence kutatóműhelyi projekt megvalósítására nem került sor.

Kutatóműhely tevékenysége a II. félévben:

A tanszék nevében 2017. március 28-án Stipta István pályázatot adott be a NKE KÖFOP-2.1.2–VEKOP-1.5 projekt keretében meghirdetett kutatási területre A közigazgatási jogvédelem hazai múltja, hivatásrendi és aktuális dogmatikai kérdései címmel. A pályázat elbírálás alatt van.